ستار ئەحمەد مانفێستی مەرگی خۆی رادەگەیەنێت!.. لەتیف بێوار

دهڕۆم چۆن باران
ئەمساڵی تۆران و
تووڕەیە لەخاك
فرمێسكێك بۆ دارێك ناڕژێنێ
رووم‌ەتی مناڵێك گرینۆك ناشواتەوە
بەو شێوەیە دهڕۆم
لەخۆم دەرباز دەبم
لەتۆدا دەبمە ئاڵای گشتگیری
باوەش بەخاكا دەكەم

ستار ئەحمەد بەس شاعیری ئەمڕۆ نییە، بەڵكو ئەو لە زەمەنە جوانەكانی پێش راپەرینەوە دەست لەملانی شیعرە، هەر كونج و كەلەبەرێك شك ببات دەیگرێت و خەڵاتێكی خۆی بۆ دەنێرێ و دەیڕازێنێتەوە بە وشەی سازگارو وێنەی شیعریی جوان، بە هەردوو زمانی كوردی و عەرەبی دەنووسێت، ئەو شیعرانە تەعبیر لە دیدگاو ئەندێشەی ئەم مرۆڤە دەكەن كە لە هەناوی باوەگوڕگوڕەوە لە مێژە خەمەكانی كڵپەیان سەندووە.
هەیە دەڵێت زۆربەی شیعرەكانی ئەم شاعیرە لە خولگەی رۆمانسییەتدا دەخولێتەوەو وشەكانی سادەو روونن، بەڵام لەلایەكی ترەوە هەموو دەقێك هەڵگری چەندان سیماو دەلالەتن و هیچ دەقێك بێ لێدوان بەسەرماندا تێنا پەڕێت، مەگەر چەق و خاڵی لێ وردبوونەوە لە خۆ دەگرن، هەرواش لەم شیعرەدا گەر بە چاوێكی سادەوە بیخوێنینەوە دەبنین شاعیر باسی جێژووان و ژاڵەی بەر ماڵ و دیدار دەكات.. لای خوێنەرێكی سادە وا دەردەكەوێت ئەمە شیعری غەزەلە، بەس گەر زیاتر بیخوێنینەوە بۆمان دەردەكەوێت كە ئەم شیعرە باسی نیشتیمان و لادانی شۆڕشگێڕانەو خەمە وجودییەكانی كەسانی هۆشیارو هەست ناسكی وەك شاعیر دەكەن، بەڵام ئافەرین شاعری بەئەزموون هەرگیز ماناكەت راستەوخۆ نادركێنیت، ئەمەشە كە شیعر لە قسەی رۆژانە جیا دەكاتەوە، ئەوەتا لێرەدا شاعیر مانیفێستی مەرگی خۆی رادەگەیەنێت- بەس وەك شاعیرانی تر! بۆ نموونە ئەو ناڵێ بە گول□یەك كۆتایی بە ژیانی خۆم دێنم، وەك لە كۆپلەكەی سەرەوەدا دیارە، بەڵكو دەڵێت (باوەش

بە خاکا دەکەم). ئەمەش بەرەنجامێکی مەعنەوی□ی□ بۆ ئەو هەموو نسکۆو ک□□یانەی دووچاری خۆی و نەتەوەو نیشتیمانەکەی بووەتەوە، بەدەستی دەرەکی و ناوخۆ، تا دەیگەی□ن□ن□ ترۆپکی بێ هیوابوون و مەرگی ماددی و مەعنەوی، ئەوەتا ئەو ژیان بە شەڕگە ناسدەکات و دەڵێت:

لەکام شەڕگەدا
پریاسکەی تاسە بکەمەوە
تازە رابوورد
ئەو کاتانەی بەدوو دەست
لوتکەمان دەگووشی و
خاکمان ماچ دەکرد
ئەو دەمانە
زەمەنی عەشق بوون

زەمەنی عەشق لەگەڵ پاکی و دڵسۆزی و خەبات و نیشتیمانپەروەریدا، بەڵام ئەفسوس هەموویان تاڵان کردو گەورەترین زیان لێی کەوتەوە سڕینەوەی هەستی ئینتیماو سەربەخۆیی و کوردایەتی بوو، لێرەوە دەرکەوت تەنیا جیاوازی شەڕکەرەکان ئەوەیە ئەوان پۆستاڵیان لەپێدابوو، ئەمان کڵاش، بەڵام بەرەنجامەکە هەر یەکە ئەویش : (ستەم).

جا ستەم ڕەشێك بیكات یان سپیەك، كوردێك یان نا كوردێك هەر وەك یەکە، چونکە ستار شاعیرو نیشتیمانی مرۆڤایەتییە بە هەموو پاکی و راستگۆیی و مەسەلە رەواکانیان، چونکە ئەو دەزانێت هەستکردن بە ئازار چۆنە کە خۆی چەشتوویەتی، ئیتر تەواوبوو شیعرو هەستی تەقدیسکردنی بتەکانی کوردایەتی کە زیاتر لە داگیرکاران زیانیان بە بوون و مەسەلەی نەتەوەکەیان گەیاند.

تەنانەت ئەوی هەست پەپوولە هەر بە وشەی نەرمونیان پێشوازی لە نەهامەتییەکان و مەرگ دەکات وەك چۆن سەرەتای شیعرەکەی پێ دەکاتەوە: (بەدەم خەندەی گوڵەوە- شنەی با دەخۆمەوە)..هەر لە باوەشی ئەوانیشدا جاوانی لێکدەنێت.

لەم دەستەواژەیەوە بۆمان روون دەبێتەوە کە کەسی زیندوو شنەی با ناخواتەوە مەگەر بە دەرچوون نەبێت لە سیستەمی زیندەگی ماتریال و رواڵەت نەبێت و فڕینی گیان نەبێت لە مردنێکی سەرمەدیانەدا، وێڕای ئەمەو ئاماژەکەی تری لەیەکەم کۆپلەدا باسمان لێوەکرد، بۆ ئەو خوێنەرانەی کە ورد نابنەوەو زۆر رۆناچن بە قوڵایی وشەکاندا ئاماژەیەکی پێداون کە ئەو لەم شیعرەدا لە باز□ن□ی مەرگ دەخولێتەوەو عەشقەکەشی گشتگیرەو بۆ لێوی ئاڵ و کەزی و پرچی خەزاڵ

نییە، ئەوەتا دەڵێت:

هەر کەرتێکم لە تۆدا
خۆی دەکاتە هاوەڵی مردن
بەرەو کوێ تەرمم هەڵدەگرن
لەپاڵ کام داردا دەمشۆنەوە
چۆن تەلقینم دەخوێنن
من خۆم دارەمەیتێکم

ڕەنگە خوێنەرێك بڵێت کە دەڵێت شاعیر ئەم مەبەستانەی لە پشت دەقەکەیەوە بۆ ئامانج گرتووە؟
وەڵامی ئەم پرسیارەش زۆر ئاسانە تەنیا بەوەی: زمان سیستەمی دەلالەتەکانە، بەسە کە بڵێین هەموو دەقێك شایستەی لەسەر وەستانەو هەڵگری چەند پەیام و لێکدانەوەو ئاماژەیەکە، بەڵام مەخابن وەك چۆن پاشاگەردانی ژینگەی سیاسی لە واقیعی ئێستای باشووری کوردستان وەکو خۆر ئاشکرایەو جێی ئاماژە پێدان نییە، هەر بەم جۆرەش هەموو مەیدانەکانی تری ژیان بەشێك لەم بۆگەن بوون و کرمۆڵ بوونەی پێوە دیارەو تیایدا ڕەنگی داوەتەوە، ئەوەتا هەر دەزگایەکی ئەدەبی چەند مشەخۆرێکی لە خۆی کۆکردووەتەوەو جگە لە خۆیان و تاقمەکەیان کەسی تر نابینن و ناخوێننەوە، کە هەرگیز نەدەبوو ئەمە لە مەیدانی ڕۆشنبیرییدا بوونی هەبووایە، چونکە ئەمە تاریکییەو بیری ڕۆشن ڕەفزی دەکاتەوەو بگرە لە دژی دەکۆشێت. من جگە لەوەی هەست بە چێژ دەکەم لە خوێندنەوەی پێچ وپەنای ئەم شیعرەی شاعیر ستار ئەحمەد دا، لە هەمان کاتیشدا سەرنجم بۆ ئەو لێکۆڵینەوە ڕەخنەیان دەچێت کە جاروبار لێرەو لەوێ بڵاودەبنەوەو کە دەچمە بنج و بنەوانیان بۆم دەردەکەوێت هەردووك لە (دەق نووس) و (ڕەخنەگر) جۆرێك پەتی پەیوەندی لە نێوانیاندا هەیە، هەر وایەو ئەمەش راستە بۆ ڤیستیڤاڵە ئەدەبیەکان و بڵاوکراوە ئەدەبییەکان، کە لە راستیدا بابەتێکی شەرمهێن و قێزەونە.
ئەم شیعرە هەرچەندە لە رووکەشدا پڕە لە هەستی گەرموگوڕی خۆشەویستی و ژیان و بینینەوە، بەڵام لە ناواخندا پڕە لە ئاماژەی مەرگ، مەگەر بەرد لەم دەوەرەدا گەڕانەوەیەك نییە بۆ نەبزاوتن و دابڕانی هەتاهەتایی و مردن؟

دابڕان بەچارەنووسی بەردم دەسپێرێ

هەر ئەم جیهانبینی و پێشبینە پاکڕەوانییەی شاعیرە لە هەموو شتێکدا مەرگێکی (کە) دەبینێتەوەو ئیزافەی دەکاتە سەر مەرگ و

کۆتایی تراژیدییەکانی خۆی، ئەو لە سروشت و ژینگە ورد دەبێتەوەو ئامرازە شیعرییەکانی لێهەڵدەهێنجێت و پێکدەهێنێت، بۆ وێنە ئایا بە بارانیی بە غەزەبی ئاسمان دەزانێت یان بە ملهوڕیی مرۆڤی چاوچنۆک و پێشکەوتنە تەکنەلۆژییەکانی مرۆڤ کە بونەتە گۆڕینی کەش و هەواو نەبارینی باران و هیچ حساب نەکردنێک بۆ پاراستنی ژینگەی گۆی زەوی؟ لە هەردوو حاڵەتەکە ساعیر ئەو راستییە دەزانێت کە ئەمە نەهامەتییەکەو لە پەشمانە، وەک ئەوەی بڵێت: منیش وەک باران بێزارم لە ستەمەکانی سەر خاک، لە کوشتارو کاولکاریی و ناقۆڵلاییەکانی مرۆڤ، منیش وەک ئاو سەرچاوەی ژیانم بەڵام کە ئاو نەما هەموو شتێک ڕەنگی مەرگی لێ دەنشێ و ئیتر هیچ حەزناکەم بژیم بە نووسینەوەی تراژیدیاو ناسۆرییەکان و مەرگەکان، ئەمە زیندوو کوژی مردوو پەرستین، ئەمەیە شاعیری دەی بابەگوڕگوڕ جاڕی مەرگ دەدات و کەس ڕاناچڵەکێنێت، بەڵێ لە دوای ئەم هەموو قەیرانانە هێشتا زۆری ترمان لە پێشە، بەڵام هەرگیز لێوی وشکی منداڵە تینووەکان لە بیر ناکەم کە لەم شیعرەدا جێیان نەکەمەوە.

دەڵێم چۆن باران
ئەمساڵی تۆران و
تووڕەیە لەخاک
فرمێسکێک بۆ دارێک ناڕژێنێ
روومەتی مناڵێک گرینێک ناشواتەوە